

Esas No : 2024/2983

Karar No : 2025/3755

T. C.
YARGITAY
3. HUKUK DAİRESİ

TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLÂMI

Esas No : 2024/2983

Karar No : 2025/3755

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 36. Hukuk Dairesi

TARİHİ : 08.05.2024

SAYISI : 2024/356 E., 2024/742 K.

DAVACI : Kamu Hukuku

DAVALILAR :

FER'İ MÜDAHİLLER :

DAVA TARİHİ : 26.10.2022

İLK DERECE MAHKEMESİ : Ankara 31. Asliye Hukuk Mahkemesi

TARİHİ : 30.11.2023

SAYISI : 2022/424 E., 2023/515 K.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalılar vekilleri ve fer'i müdahale talebinde bulunanlar vekili tarafından temyiz edilmiş, incelemenin duruşmalı olarak yapılması davalılar vekilleri tarafından istenilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının 2022/58767 E., 2022/26 K. davaname numaralı, 26.10.2022 tarihli, 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu'nun (6023 sayılı Kanun) Ek 2/2 maddesi uyarınca sorumlu organların görevlerine son verilmesi ve yerlerine yenilerinin seçilmesi talepli davanamesinde özetle; davalı Rasime Şebnem hakkında Milli Savunma Bakanlığı Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 26.10.2022 tarihli ihbar evrakı kapsamında adli ceza soruşturması başlatıldığı, davalının Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Başkanı olarak 2022 yılında göreve getirildiği, halen görevini ifa ettiği, ihbara konu evrak kapsamında Türk Silahlı Kuvvetlerinin PKK silahlı terör örgütüne yönelik gerçekleştirdiği operasyonlar, ülkenin milli güvenliğini ve kamu düzeninin sağlanmasına yönelik gerçekleştirdiği faaliyetler kapsamında bir kısım silahlı terör örgütü üyelerinin etkisiz hale getirildiğine ilişkin silahlı terör örgütüne müzahir internet üzerinden yayın yapan Medya Haber TV'ye 19.10.2022 tarihinde davalının "Şebnem Korur Fincancı / TTB Merkez Konseyi Başkanı" sıfatıyla canlı bağlantı yaptığı, ihbara konu görüntü içeriğinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin zehirli, kimyasal, toksik gazlar kullanmak suretiyle yasaklı, kimyasal silahlar kullandığı, "kimyasal silahla gerillalar katledildi" arka fon resmi kullanan ana haber spikerine canlı yayında açıklamalarda bulunduğunun tespit edildiği, davalı hakkında kolluk

birimleri tarafından yapılan araştırma ve değerlendirme tutanağı kapsamında canlı bağlantı yapmış olduğu Medya Haber TV'nin PKK silahlı terör örgütünün güdümünde faaliyet gösteren medya yayın organı olduğu, söz konusu internet sitesi, radyo ve televizyon şeklinde yapılan yayınların örgütün şiddet eylemlerini kamuoyunu aldatıcı şekilde ve farklı gösterilmeye çalışılması için kullanıldığı, bu kapsamda Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı bünyesinde 2022/87438 ve 2022/124243 Soruşturma sayılı dosyalar ile bunun dışında 13 adet farklı soruşturma numaralarında dosyaları bulunduğu, kolluk tarafından yapılan araştırmada 18.10.2022 tarihinde de bir başka örgüte müzahir ANF isimli internet sitesinde sözde kimyasal silahlar ile öldürüldüğü iddia edilen bir PKK silahlı terör örgütü üyesine ilişkin haberin, 24.08.2022 tarihinde hastalık sonucu ölen aynı kişi olduğunu ve yalan haber vermek suretiyle PKK silahlı terör örgütünün haberlerinin Medya Haber TV'de örgütsel propaganda yapma amacı taşıdığının tespit edildiği, devamında adı geçen TV kanalında canlı bağlantı yapılmak suretiyle şüphelinin Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Başkanı resmi sıfatını da kullanmak suretiyle somut bir bilgisi, resmi bir belgesi veyahut da başkaca bir delili olmaksızın açıklamalarda bulunduğunu, söz konusu canlı bağlantı esnasında terör örgütünün illegal faaliyetlerinin legal ve sözde kimyasal silah kullanıldığı iddiasıyla mağdur şekilde gösterilmeye çalışıldığını, konuşmanın sonunda *"Ben teşekkür ederim. Geçmiş olsun size de ayrıca"* şeklinde örgüt yanlısı söylemde bulunduğu, davalı hakkında savcılık tarafından adli işlem başlatıldığı, Türk Tabipleri Birliğinin (TBB) 6023 sayılı Kanunun 3. maddesine uymayarak amacı dışında faaliyette bulunduğu, davalının Türk Tabipleri Birliğinin bir meslek odası olarak amaçların tahdidi olarak sayıldığı halde yapılan görüntü inceleme tutanağı ve ihbar evrakı kapsamında şüpheliye yönelik olarak başlatılan adli soruşturma dışında bulunduğu meslek örgütünün başkanı konumunda olması ve yine aynı Kanunun ek 2. maddesinin altıncı fıkrası kapsamında milli güvenliği, kamu düzeni, suç işlenmesinin veya suçun devamının önlenmesi gerektirdiği hallerde de faaliyetten men edilebileceğine yönelik ilave tedbirlerin bulunması hususları birlikte değerlendirildiğinde, davalının eyleminin Türk Tabipleri Birliği Meslek Odasının faaliyet amacı ve davalının başkanlık sıfatının kendisine verdiği yetkiler ve görevler dışında kullanılmak suretiyle illegal faaliyetlerde kullanıldığı ve idari yönden de tedbir alınması gerektiği anlaşılmakla, davalılar Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Başkanlığı üyeleri ve halen Merkez Konseyi Başkanı olarak görev yapan Rasime Şebnem'in görevlerine 6023 sayılı Kanunun ek 2/2 maddesi gereğince son verilmesini, davalıların yerine yeni merkez konseyi başkanı ve üyelerinin seçilmesi kamu adına talep edilmiştir.

II. CEVAP

1. Davalı Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Başkanlığı vekili; davanamede gösterilen davalıların husumet ehliyetlerinin bulunmadığını, Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Başkanlığının davalı olarak gösterilmesinin hukuka aykırı olduğunu, bu birliğin hükmi şahsiyeti haiz bir teşekkül olduğunu, tüzel kişiliğin Türk Tabipleri Birliğine ait olduğunu, davanın dayanağı olan Kanun hükmünün, amaç dışı faaliyetin tespiti halinde yaptırım olarak kurulun görevden alınmasını düzenlediğini, dolayısıyla görevden alınması talep edilen kişilerin isimlerinin belirtilerek davanın açılması gerektiğini, zira dava sonucunda verilecek hükmün söz konusu organlara seçilmiş olan hekimlerin hukuki hak ve menfaatlerini doğrudan etkileyeceğini, Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Başkanına sadece bu görevi yürütmesi nedeniyle husumet yöneltilemeyeceğini, davanamede her ne kadar ayrı bir davalı olarak adıyla gösterilen Rasime Şebnem'in başkanlık görevine son verilmesi talep edilmişse de, talebe dayanak gösterilen Kanunda açıkça belirtildiği gibi amaç dışı faaliyet olduğunun tespiti halinde kurulun görevden alınmasına karar verilebileceğini, merkez konseyi başkanının delegelerin ayrı bir oylaması ile seçilmediğini, dolayısıyla halihazırda merkez konseyi üyesi olan ve merkez konseyinin 6023 sayılı Kanun uyarınca kendi içinde yaptığı görev dağılımı ile başkanlık görevini yerine getiren kurul üyesinin görevinden yargı kararı ile alınmasının olanaklı olmadığını, davaname ekinde dava konusuna ilişkin delillerin

bulunmadığını, davanamede, merkez konseyi faaliyetine ilişkin davacının iddiasının açıkça ortaya konulmadığı gibi buna ilişkin delillerin de sunulmadığını, davanamenin içinde belirtilmemesine karşın dosyaya sunulan ve soruşturma evrakı olduğu anlaşılan belgelerin ortaya atılan iddia ile ilişkilendirilmediğini, esasa yönelik olarak ise davanın dayanağı olarak gösterilen Kanun hükmünün 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na (Anayasa) aykırı olduğunu ve iptallerinin gerektiğini, Anayasa'nın 135. maddesine eklenen düzenlemeye göre *"Bu meslek kuruluşları kuruluş amaçları dışında faaliyette bulunamazlar."* hükmünde amaç dışı faaliyet yasağının kapsamının belirsiz bırakılarak her bir meslek örgütü açısından kapsamını belirlemenin yasa koyucuya bırakıldığını, ancak 6023 sayılı Kanunda kuruluş amaçlarına aykırılığın yeterli belirlilik içermeksizin düzenlendiğinin görüldüğünü, bu muğlaklığın Sağlık Bakanlığı ve Cumhuriyet savcılıklarının sayılan amaçları diledikleri gibi yorumlayarak amaç dışı faaliyetin iddiasında bulunmalarının önünü açtığını, meslek kuruluşunun sorumlu kurullarının hangi faaliyetin hukuka aykırı sayılacağını öngörmesini olanaksız hale getirmedeğini, bu durumda Türk Tabipleri Birliğine yönelik müdahalenin Anayasa'nın 33. maddesinde yer alan meşru amaçların hiçbirini gerçekleştirmeye yönelik olmadığına açık olduğunu, bir an için meşru bir amacın varlığının kabulü halinde dahi bu tür bir müdahalenin Anayasa'nın 13. maddesinde yer alan ölçülülük ilkesine uygun olmasının zorunlu olduğunu, Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Başkanlığının görevden alınması talebinin temel hakların ihlali niteliğinde olduğunu, davacının talebinin başta Anayasa olmak üzere Türkiye'nin tarafı olduğu uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınan ifade özgürlüğü, örgütlenme özgürlüğü, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarının özerkliği ile seçme ve seçilme haklarına bir müdahale niteliğinde olduğunu, Cumhuriyet Savcısı tarafından Rasime Şebnem'in ya da merkez konseyinin diğer üyelerinin de beyanına başvurmaksızın davaname hazırladığını, kanunda aranan koşulun bulunmadığını, yapılan açıklamanın merkez konseyi faaliyeti olmadığı gibi bu nitelikteki açıklamanın amaç dışı faaliyet olduğu iddiasının da dayanağının bulunmadığını, ayrıca bu çerçevede kimyasal maddelerin silah olarak kullanılmaması için çağrı yapmanın ve kullanıldığına dair iddiaların araştırılmasını talep etmenin hekimlerin ve hekim meslek örgütlerinin yükümlülüğünde olduğunu, tüm bu nedenlerle davanın dayanağı olan Kanunun Anayasa'ya aykırılığı itirazının kabulüne karar verilerek Anayasa Mahkemesine başvurulması gerektiğini savunarak, davanın reddini istemiştir.

2. Davalı Rasime Şebnem vekili; müvekkilinin kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütü olan Türk Tabipleri Birliği'nin başkanı olduğunu, 2020 yılında yapılan 72. Türk Tabipleri Birliği Büyük Kongresinde üye hekimlerin oyları ile Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyine seçildiğini, büyük kongrenin iki yılda bir seçimli olarak toplandığını, müvekkilinin görevinde iki dönemi başarıyla tamamladığını, yeniden aday olduğu 2022 yılında ise kongrede tekrar bu göreve getirildiğini, davanamede Türk Tabipleri Birliği Merkez Konsey üyelerinin ve müvekkilinin görevine neden son verilmesi istendiği hususunun açıklanıp gerekçelendirilmediğini, herhangi bir delille de desteklenmediğini, böyle bir davaname düzenlemenin hem üye hekimlerin seçme ve seçilme hakkını, hem örgütlenme ve düşünceyi ifade etme özgürlüğünü ihlal ettiğini, müvekkilinin tek başına ne başkanlık görevinden ne de merkez konsey üyeliğinden alınabileceğini, kurul halinde yerine getirilen bir görev söz konusu olduğu için davanamede iddia edildiği gibi amaç dışı faaliyet yürütüldüğünün tespiti halinde dahi ancak kurulun tamamının görevden alınmasına karar verilebileceğini, müvekkiline Türk Tabipleri Başkanı olması nedeniyle husumet yöneltilmesinin, davada davalı olarak yer verilmesinin 6023 sayılı Kanunun sistematığına açıkça aykırı olduğunu, davada husumetin müvekkili dışında Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Başkanlığına da yöneltildiğini, oysa kamu kurumu niteliğindeki bir tüzel kişiliğe husumet yöneltilip merkez konseye seçilmiş kişilerin görevden alınmasının talep edilemeyeceğini, davanın tek tek merkez konseyin seçilmiş üyelerine isim ve soyadları belirtilmek suretiyle

yöneltilmesinin zorunlu olduğunu, konsey üyelerinin hukuki dinlenilme haklarının böylece zedelendiğini, ayrıca davanamenin dava dilekçesinin taşıması gereken unsurları içermediğini, müvekkilinin söz konusu programa Türk Tabipleri Birliği Başkanı görev ve sorumlulukları çerçevesinde değil, neredeyse 30 yıldır dünyanın her yerinde ağır hak ihlalleri ve işkence olguları üzerine çalışan bir adli tıp uzmanı olarak, bu mesleki birikim ve deneyimi nedeniyle davet edildiğini ve katıldığını, programda isminin altında unvan olarak Türk Tabipleri Birliği Başkanı yazıyor olmasının müvekkilinin bildiği veya belirlediği bir durum değil, bütünüyle yayın kuruluşunun tasarrufunda olduğunu, kaldı ki herhangi bir öneminin de bulunmadığını, zira asıl olanın söylediklerinin içeriği ve bu içeriğin yetki ve sorumlulukları dahilinde olup olmadığı hususları olduğunu, müvekkilinin meslek örgütünün başkanı konumunda olması nedeniyle tüm merkez konseyi adına hareket ettiğinin varsayılmayacağını, tüm kurulun görevden alınmasının talep edilemeyeceğini, merkez konseyinin başkan dahil 11 üyeden oluştuğunu, Türk Tabipleri Birliği tüzel kişiliği adına da yani kurul halinde de merkez konsey üyesi hekimler tarafından kendi adlarına da programda gösterilen şüpheli ölümlere ilişkin yapılmış bir değerlendirme, bir açıklama veya alınmış bir karar bulunmadığını savunarak, davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararıyla; Türk Tabipleri Birliğinin merkezinin bulunduğu Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının yetkili ve dava takip yetkisine haiz olduğu, Merkez Konsey Başkanı sıfatına haiz davalı Rasime Şebnem'in münhasıran hasım mevkiinde olamayacağı, Merkez Konseyin organ vasfından dolayı yalnızca bu organ huzurunda davanın görülmesinin yeterli ve gerekli olacağı, davalı Rasime Şebnem tarafından programa adli tıp uzmanı sıfatıyla katılım sağlandığı ifade edilmiş ise de, başkaca sivil toplum kuruluşlarında da yönetici olan kimsenin açık bir şekilde Türk Tabipleri Birliği Başkanı sıfatıyla yayına davet edilmesiyle yayının başladığı, yayından sonra bu konuda bir tekzip yapılmadığı gibi beyanlarının PKK silahlı terör örgütü tarafından Türkiye Cumhuriyeti Devletinin milli çıkarlarına aykırı olarak benimsenmesi ile propagandaya alet edildiği, yayın sırasında ekranda davalı Rasime Şebnem'in isminin altında TTB Merkez Konsey Başkanı yazısının mevcut olduğu, yine “*Türk Devletinin Kullandığı Silahlar Uluslararası Sözleşmelerce Yasaklı*” ifadesinin yayın sırasında yer aldığı, ulusal bir meslek örgütü başkanının katıldığı yayınların içeriğinin ve yayın amacının bilinmediğinin ileri sürülmesinin dürüstlük kuralı ile bağdaşmayacağı ve iyiniyetten uzak olduğu, Başkan sıfatı olan yöneticilerin açıklamalarının kurumsal açıklamalar olarak kabul edilmesi gerektiği, sıradan bir üye olmayan ulusal örgütlenme olan Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Başkanının açıklamalarının kurumsal açıklama niteliğinde kabul edileceği, aksi yönde bir beyanın veya delilin dosyada mevcut olmadığı gibi aşamalarda sunulan beyanlarda da yapılan açıklamanın Merkez Konsey tarafından benimsendiğinin ifade edildiği, açık bir şekilde Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyinin amacı dışında faaliyet gösterdiğine delil olduğu, bu nedenle zikredilen organın görevden alınmasına yönelik talebin yerinde olduğu gerekçesiyle, davalı Rasime Şebnem yönünden davanın pasif husumet yokluğu nedeniyle usulden reddine, davanın kabulü ile mevcut Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi başkan ve üyelerinin görevlerine son verilmesine, yerlerine 6023 sayılı Kanunun ek 2. maddede düzenlenen şekilde bir ay içinde yeni seçimleri tamamlamak üzere büyük kongre üyeleri arasından 5 kişilik heyetin görevlendirilmesine, 5 kişilik heyetin Mahkemece takdiren ülkenin coğrafi dağılımını temsil kabiliyetinin sağlanması maksadıyla ve oda başkanları arasından tercih edilmek suretiyle büyük kongre üyelerinden Bahadır Öztürk, Mustafa Sezai Demirel, Muhammed Çağatay Engin, Ömer Faysal Çadır, Fazıl Necdet Ardıç olarak belirlenmesine karar verilmiş; karara karşı, süresi içinde davalılar vekilleri ile fer'i müdahale talebinde bulunanlar vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

IV. İSTİNAF

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararıyla; fer'i müdahale talebinde bulunanların İlk Derece Mahkemesindeki yargılama sürecinde müdahale talebi bulunmadıkları, ilk olarak istinaf dilekçesi ile müdahale talebinde bulundukları, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 357. maddesi hükmüne göre de Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Dairelerinde davaya müdahale talebinde bulunulamayacağı, bu itibarla fer'i müdahale talebinde bulunanların müdahale taleplerinin yerinde olmadığı, davalı tarafın taraf teşkili sağlanmadığı ve gider avansı yatırılmadığından bahisle davanın dava şartı yokluğundan reddi gerektiği yönündeki istinaf sebeplerinin yerinde olmadığı, ayrıca ilgili kanunda Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi üyelerine husumet yöneltilmesi zorunluluğu bulunmadığı gibi üyeleri temsilen Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyine husumet yöneltilmesinin isabetli olduğu, davalı Rasime Şebnem hakkındaki ceza dosyasının geldiği aşama ve dosyadaki deliller birlikte değerlendirildiğinde ceza mahkemesi dosyasının sonucunun beklenilmesine gerek olmaması, Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Başkanının açıklamalarının kurumsal açıklama niteliğinde kabul edilmesi gerektiği, 6023 sayılı Kanunun ek 2. maddesi kapsamında davalı tarafın amaçları dışında faaliyet gösterdiklerinin anlaşıldığı, ileri sürülen istinaf sebepleri dikkate alındığında Mahkemenin vakıa ve hukuki değerlendirmesinde usul ve esas yönünden yasaya aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle; kanun yoluna başvuru hakkı bulunmayan fer'i müdahale talebinde bulunanların istinaf dilekçesinin reddine, davalıların istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiş; karara karşı, süresi içinde davalılar ve fer'i müdahale talebinde bulunanlar vekilleri temyiz isteminde bulunmuştur.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

1. Davalı Rasime Şebnem vekili; müvekkilinin görevine neden son verilmesi istendiğinin açıklanmadığını, husumetin tek tek merkez konseyin seçilmiş üyelerine isim ve soyadları belirtmek suretiyle yönetilmesi gerektiğini, dava dilekçesinin zorunlu unsurları taşımadığını, ceza soruşturması dosyasına bir kısım belgelerin sunulmadığını, özetleme yapılmadığını, kendisinin adli tıp profesörü olması nedeniyle bilimsel açıklama yaptığını, ceza kararının kesinleşmemesinin beklenmediğini, terör örgütü propagandası yapmak suçunun Yargıtay, AYM ve AİHM kararlarıyla çerçevesi ve sınırları çizilen maddi ve manevi unsurlarının oluşmadığını ileri sürerek; kararın bozulmasına karar verilmesini talep etmiştir.
2. Davalı Merkez Konseyi Başkanlığı vekili; taraf teşkilinin sağlanmadığını, davanın Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Başkanlığına yönetilmesinin 6023 sayılı Kanunda aksine hüküm olmadığından bahisle hukuka uygun olduğu belirtilmişse de, adil yargılanma ilkesinin tümüyle ihlal edildiğini, Cumhuriyet Savcısı tarafından açılan davada Savcının duruşmalara katılması gerektiğini, davaname ekinde dava konusuna ilişkin deliller sunulmadığını, neden uzmanlık bilgisine başvurulmuş TTB Başkanının sözlerinin her daim Kurulu bağladığının düşünüldüğünün somut olarak gerekçelendirilmediğini, ortada TTB Merkez Konseyinin kurul halinde yaptığı bir açıklama olmadığını, söz konusu ithamın örgütlenme özgürlüğü ile uyumlu olmadığını, ceza soruşturma dosyası ve kovuşturma dosyasında yer alan doğrulanmamış ve denetlenmemiş delillere dayanılarak hüküm kurulmasının hukuka aykırı olduğu gibi bu delillerin maddi olgu tespiti için hukuk mahkemesinde esas alınması halinde ceza dosyasının bekletici mesele yapılmamasının da hatalı olduğunu, Anayasa aykırılık iddiasının değerlendirilmediğini ileri sürerek; kararın bozulmasını istemiştir.
3. Fer'i müdahale talep eden vekilleri; müvekkillerinin Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi üyeleri olduklarını, taraf teşkili sağlanmadan karar verildiğini, usul hükümlerine uygun taraf teşkilinin sağlanması beklendiğinden müdahillik talebinde bulunulmadığını, bu talep için süre verilmediğini, kararın gerekçesinde bizzat veya kurul halinde yapılan hangi eylemi nedeniyle bu yaptırıma muhatap

olduğu açıklanmadığını, adil yargılanma hakkıyla bağlantılı dinlenilme hakkının ihlal edildiğini, 6023 sayılı Kanunun ek 2. maddesinde belirlenen koşulun gerçekleşmediğini ileri sürerek; kararın bozulmasına karar verilmesini talep etmişlerdir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından düzenlenen davaname ile 6023 sayılı Kanun'un ek 2. maddesi uyarınca TTB'nin merkez konseyi ile merkez konseyi başkanının görevden alınması ve yerlerine yenilerinin seçilmesi istemine ilişkindir.

1. 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu'nun ek 2. maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları; *“(Değişik fıkra: 18.06.1997-4276 s. Y. m.10) Amaçları dışında faaliyet gösteren Türk Tabipleri Birliğinin merkez ve tabip odalarındaki sorumlu organlarının görevlerine son verilmesine ve yerlerine yenilerinin seçilmesine, Sağlık Bakanlığının veya bulundukları yer Cumhuriyet Başsavcılığının istemi üzerine, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince basit usule göre yargılama yapılarak karar verilir ve dava en geç üç ay içinde sonuçlandırılır.*

Mahkemece ikinci fıkroda yazılı organların görevlerine son verilmesi halinde kararda ayrıca görevlerine son verilen organları bu Kanunda yazılı usullere göre seçecek organları toplamak üzere Merkez Konseyi için Büyük Kongre temsilcileri arasından, oda idare heyeti için umumi heyet âzaları arasından beş kişiyi de görevlendirir. Seçim, görevlendirilen bu beş kişi tarafından bir ay içinde sonuçlandırılır ve görevlendirilen bu üyeler bu fıkroda yazılı süre içinde görevlerine son verilen organlar gibi görevli ve yetkili olup aynı şekilde sorumludurlar. Bu fıkra hükmüne göre seçilecek yeni organlar eski organların sürelerini tamamlarlar.” düzenlemesini içermektedir.

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan davanameyle, yukarıda açıklanan Kanun maddesi uyarınca açılan dava dosyasında, Cumhuriyet Savcısının duruşmalara katılmadığı duruşma tutanaklarının incelenmesinden anlaşılmıştır.

6100 sayılı Kanunun 70/1 maddesi; *“Cumhuriyet savcısı, kanunda açıkça öngörülen hâllerde, hukuk davası açar veya açılmış olan hukuk davasında taraf olarak yer alır.”* ve aynı maddenin 3. fıkrası *“Cumhuriyet savcısının yer aldığı dava ve işler üzerinde taraflar serbestçe tasarruf edemezler.”* hükmünü içermektedir.

Cumhuriyet savcısı, Kanunda açıkça öngörülen hallerde hukuk davası açar veya açılmış olan hukuk davasında taraf olarak yer alır (HMK m. 70/1). Cumhuriyet savcısının duruşmalarda hazır bulunması gereği de görevinin doğal sonucu olarak bir zorunluluktur, (Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 2019/3285 E. 2021/3003 K., 2020/3659 E. 2022/11841 K., 2. Hukuk Dairesinin 2015/16875 E. 2016/3408 K. sayılı ilamları).

Buna göre, İlk Derece Mahkemesince davanın Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından düzenlenen davaname ile açıldığı dikkate alınarak, Cumhuriyet Savcısına usulüne uygun duruşma günü tebliğ edilip, duruşmalara katılımı sağlanmaksızın, yokluğunda yargılamaya devam edilerek hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı olup, bozmayı gerektirmiştir.

2. 6023 sayılı Kanunun 2. maddesi *“Türk Tabipleri Birliği; Tabip odaları, Merkez Konseyi, Yüksek Haysiyet Divanı ve Büyük Kongreden ibaret teşekküllerin bütünüdür. Bu Birlik hükmi şahsiyeti haiz bir teşekküldür.”* şeklinde düzenlenmiştir.

Bu düzenlemeye göre, Türk Tabipleri Birliğinin tüzel kişiliği olduğu, Merkez Konseyi Başkanlığının ayrıca tüzel kişiliğe haiz olmadığı anlaşılmaktadır.

6100 sayılı Kanun'un 124. maddesi; *“Bir davada taraf değişikliği, ancak karşı tarafın açık rızası ile mümkündür. Bu konuda kanunlarda yer alan özel hükümler saklıdır. Ancak, maddi bir hatadan kaynaklanan veya dürüstlük kuralına aykırı olmayan taraf değişikliği talebi, karşı tarafın rızası*

aranmaksızın hâkim tarafından kabul edilir. Dava dilekçesinde tarafın yanlış veya eksik gösterilmesi kabul edilebilir bir yanılığa dayanıyorsa, hâkim karşı tarafın rızasını aramaksızın taraf değişikliği talebini kabul edebilir. Bu durumda hâkim, davanın tarafı olmaktan çıkarılan ve aleyhine dava açılmasına sebebiyet vermeyen kişi lehine yargılama giderlerine hükmeder." hükmünü düzenlemiştir.

Eldeki dava, Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Başkanlığına husumet yöneltilerek açılmışsa da, Birliğin organının ayrıca tüzel kişiliğe haiz olmadığı, bu nedenle davanın tüzel kişiliğe sahip olan Türk Tabipleri Birliğine açılması gerektiği anlaşılmış olup, temsilde yanılma hali bulunduğundan, bu durumun İlk Derece Mahkemesince gözetilmesi ve davanın usulünce gerçek hasma yöneltilmesi için davacı tarafa süre verilip, sonucuna göre taraf teşkili sağlanarak davaya devam edilmesi gerekirken, yazılı şekilde hüküm tesisi usul ve kanuna aykırıdır.

3. Davalılar vekilleri, Merkez Konsey üyelerinin davada taraf olarak gösterilmesinin gerektiğini, yokluklarında yargılama yapılması halinde hukuki dinlenilme haklarının zedeleneyeceğini ileri sürmüş iseler de, davanın kişilere değil birliği temsile yetkili organa yöneltildiği, ölüm, istifa, görevden alınma gibi sair sebeplerle görevleri sona erenlerin yerine de yenilerinin davalı sıfatı ile hasım olarak eklenmesi zaruretinin doğacağı, bu halde basit yargılama usulünde sonuçlanması emredilen davadan beklenen maksadın sağlanmayacağı, Merkez Konseyin organ vasfından dolayı yalnızca bu organ huzurunda davanın görülmesinin yeterli ve gerekli olacağı gerekçesiyle, İlk Derece Mahkemesince bu husustaki itirazların reddine karar verildiği görülmüştür.

6100 sayılı Kanunun 66. maddesinde "*Üçüncü kişi, davayı kazanmasında hukuki yararı bulunan taraf yanında ve ona yardımcı olmak amacıyla, tahkikat sona erinceye kadar, fer'î müdahil olarak davada yer alabilir.* " fer'i müdahale hukuki kavramı düzenlenmiştir.

Dava açılmasındaki asıl amacın, TBB Merkez Konseyi üyelerinin görevine son vermek ve yerlerine yenilerinin seçilmesini sağlamak olduğu hususu tartışmasıdır.

Hukuki dinlenilme hakkı, Anayasa'nın 36. maddesi ile düzenlenen iddia ve savunma hakkının kullanılmasına olanak tanınması ilkesinin doğal bir sonucu ve aynı zamanda Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkının da en önemli unsurudur.

Bu hak ayrıca 6100 sayılı Kanunun 27. maddesinde "*Davanın tarafları, müdahiller ve yargılamanın diğer ilgilileri, kendi hakları ile bağlantılı olarak hukuki dinlenilme hakkına sahiptirler. Bu hak, yargılama ile ilgili olarak bilgi sahibi olunmasını, açıklama ve ispat hakkını, Mahkemenin açıklamaları dikkate alarak değerlendirmesini ve kararların somut ve açık olarak gerekçelendirilmesini içerir.*" şeklinde düzenlenmekle birlikte, bu ifadeleri de kapsayan çok daha geniş bir anlama sahiptir.

Kamu düzeni ile ilgili olan bu hak çerçevesinde, tarafların gerek yargı organlarınca gerekse karşı tarafça yapılan işlemler konusunda bilgilendirilmeleri zorunludur. Yargılamanın hukuka uygun ve sağlıklı bir biçimde sürdürülebilmesi, iddia ve savunmanın özgürce ileri sürülebilmesi ve delillerin eksiksiz olarak toplanıp tartışılabilmesi, öncelikle tarafların yargılamadan haberdar edilmeleri ile mümkündür. Aksi takdirde tarafların hukuki dinlenilme ve bu kapsamda adil yargılanma hakları ihlal edilmiş olacaktır.

19.10.2022 tarihinde Medya Haber TV'ye davalı Şebnem Korur'un TTB Merkez Konseyi Başkanı sıfatıyla canlı bağlantı yaparak örgüt yanlısı söylemde bulunduğu iddiası sebebiyle, 6023 sayılı Kanunun ek 2. maddesi gereğince açılan davada, bu tarih itibarıyla görevde olan Merkez Konseyi başkan ve üyelerinin fer'i müdahil olarak davada kabulü gerekmektedir. Aksi halde dava konusu eylemle ilgili olarak üyelerin hukuki dinlenilme hakkı kısıtlanacaktır.

Ayrıca diğer bir önemli husus da, dava konusu eylem tarihi itibarıyla, görevde olmayan üyeler hakkında da verilecek kararın sonuçlarından, dava konusu eyleme katkısı olmayan hatta o tarihte görevde bile bulunmayan, ancak ölüm ve sair sebeplerle eylemden sonra boşalan üyeliğin doldurulması gerekçesiyle seçilen ikame üyenin, haksız olarak etkilenmesi, haksız bir durumun ortaya çıkması ihtimali söz konusu

Esas No : 2024/2983

Karar No : 2025/3755

olacaktır.

Nitekim yapılacak yargılama sonucunda görevine son verilme ihtimaline binaen, Merkez Konseyi üyeleri hakkında medeni hakları kullanamama, birlik organlarına seçilememe, oy kullanamama, disiplin ve ceza hükümleri ile karşı karşıya kalma ihtimallerinin ortaya çıkması da muhtemeldir.

İlk Derece Mahkemesince, hukuki dinlenilme hakkının ihlaline neden olacak şekilde Merkez Konseyi üyelerinin fer'i müdahil olarak davaya kabul edilmeden yazılı şekilde karar verilmesi usul ve kanuna aykırıdır.

4. Bozma sebebine göre, davalılar vekillerinin diğer temyiz itirazlarının şimdilik incelenmesine gerek görülmemiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının 6100 sayılı Kanunun 373/1 maddesi uyarınca **ORTADAN KALDIRILMASINA**,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının aynı Kanun'un 371. maddesi uyarınca **BOZULMASINA**,

3. Bozma nedenine göre, davalılar vekillerinin sair temyiz itirazlarının şimdilik incelenmesine yer olmadığına,

Peşin alınan temyiz harçlarının istek halinde temyiz edenlere iadesine,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, 01.07.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

Üye

Üye

Davalı Rasime:

427,60 TL PHİ

Davalı Tabipler Birliği:

427,60 TL PHİ

MA - BE - BB - YÖ